Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002079

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артеменко Любов Іванівна
2. Liubov I. Artemenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 02-08-2024

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 5903

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.25.07, 14.25.09

Тема дисертації:

1. Формування математичної компетентності учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови

2. Formation of mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні виокремлено й обґрунтовано методи, прийоми й засоби формування математичної компетентності учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови. Об'єкт дослідження – процес навчання синтаксису української мови на компетентнісній основі. Мета дослідження полягає в науковому обґрунтуванні, розробленні й експериментальній перевірці методів, прийомів і засобів формування математичної компетентності учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови. Для досягнення мети дослідження та розв'язання її завдань використано такі методи: 1) теоретичні: вивчення й аналіз наукової літератури (філософської, лінгвістичної, психологічної, педагогічної, лінгводидактичної) і нормативно-правових документів задля визначення поняттєво-категорійного апарату й обґрунтування теоретико-методичних засад дослідження; класифікація, систематизація, порівняння й узагальнення наукових положень із проблеми для розроблення методів, прийомів і засобів формування математичної компетентності учнів; порівняння, аналіз і синтез результатів експериментального навчання; 2) емпіричні:

опитування, анкетування, тестування суб'єктів дослідження сприяли обґрунтуванню компонентів математичної компетентності в процесі навчання синтаксису української мови; спостереження за освітнім процесом задля виявлення стану формування математичної компетентності; педагогічний експеримент – констатувальний, формувальний та контрольний етапи для апробування й перевірки ефективності запропонованих методів, прийомів і засобів; 3) статистичні: методи математичної статистики для оброблення кількісних і якісних даних педагогічного експерименту. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що уперше в Україні науково обґрунтовано методи, прийоми, засоби формування математичної компетентності учнів 9 класів у процесі навчання синтаксису української мови; уточнено змістове наповнення поняття «математична компетентність»; витлумачено ключові поняття дослідження: «математична компетентність учнів у навчанні української мови», «математична компетентність учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови»; конкретизовано структурні компоненти математичної компетентності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, логічний, комунікативний), описано психологічні чинники, що впливають на формування математичної компетентності; визначено підходи (особистісно орієнтований, компетентнісний, діяльнісний), принципи (загальнодидактичні – традиційні й сучасні, лінгводидактичні – загальнометодичні та специфічні (використання математичного апарату, принцип проблемності, креативності, переконливого обґрунтування позиції), методи (усний виклад учителем матеріалу, бесіда, спостереження учнів над мовою, робота з підручником, метод вправ) і прийоми (пояснення, інтерпретація, зіставлення, аналіз, конкретизація, узагальнення, абстрагування, коментування, обговорення, доведення, конструювання, трансформація, моделювання), що сприяють формуванню математичної компетентності здобувачів; створено систему вправ (когнітивно-розвивальні, логіко-конструктивні, мовленнєво-комунікативні) задля реалізації авторської методики; схарактеризовано критерії, показники й рівні сформованості математичної компетентності; подальшого розвитку набули змістові й технологічні аспекти навчально-методичного супроводу навчання синтаксису української мови. Задля досягнення мети впродовж 2022–2023 років проведено експериментальну роботу, яка передбачала три етапи: констатувального, формувального, контрольного. Результати педагогічного експерименту засвідчили ефективність створеної методики, спрямованої на формування математичної компетентності, яка є ключовою у підготовці особистості до повноцінної самореалізації в суспільстві. Уміння аналізувати, розв'язувати проблемні питання, логічно й критично мислити, приймати обґрунтовані рішення, досягати поставленої мети не лише сприяють успішній навчальній діяльності, а й готовності до викликів у майбутньому, відкривають шлях до успіху в різних сферах життя. Практичне значення результатів дослідження полягає в розробленні, обґрунтуванні й апробації методів, прийомів і засобів формування математичної компетентності учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови за реформою Нової української школи. Результатами дослідження можуть послуговуватися: 1) учителі української мови в практичній діяльності в закладах загальної середньої освіти; 2) викладачі під час підготовки бакалаврів-філологів на заняттях з методики навчання української мови у вищій школі; 3) консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників; 4) ментори й коучі навчальних курсів; 5) спікери в організації проведення семінарів, тренінгів, вебінарів. Узагальнені положення, висновки вагомі в розроблені програм, курсів для навчання української мови на компетентнісній основі, створенні підручників і навчально-методичного забезпечення з навчання української мови; у дослідженнях математичної компетентності в навчанні української мови

2. The methods, techniques and means of forming the mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language are identified and substantiated in the dissertation. The object of the study is the process of teaching the syntax of the Ukrainian language on the competence-based basis. The purpose of the study is to substantiate scientifically, develop and experimentally test methods, techniques and means of forming the mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language. The following methods were used to achieve the aim of the study and solve its tasks: 1) theoretical: study and analysis of scientific literature (philosophical, linguistic, psychological, pedagogical, linguodidactic) and regulatory documents to determine the conceptual and categorical apparatus and substantiate

the theoretical and methodological foundations of the study; classification, systematisation, comparison and generalisation of scientific provisions on the problem for the development of methods, techniques and means of forming students' mathematical competence; comparison, analysis and synthesis of the results of experimental training; 2) empirical: surveys, questionnaires. The scientific novelty of the study is that for the first time in Ukraine the methods, techniques, means of forming the mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language are scientifically substantiated; the content of the concept of "mathematical competence" is clarified; the key concepts of the study are interpreted: "the mathematical competence of students in teaching the Ukrainian language", "the mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language"; the structural components of mathematical competence (motivational and value, cognitive, logical, communicative) are specified, psychological factors influencing the formation of mathematical competence are described; approaches (personality-oriented, competence-based, activity-based), principles (general didactic – traditional and modern, linguodidactic – general methodological and specific) are defined. To achieve this goal experimental work was carried out in 2022-2023. The work included three stages: stating, formative, and control. The results of the pedagogical experiment showed the effectiveness of the created methodology aimed at forming mathematical competence, which is key in preparing a person for full self-realisation in the society. The ability to analyse, solve problematic issues, think logically and critically, make informed decisions, and achieve goals not only contribute to successful learning activities, but also to readiness for future challenges, and open the way to success in various spheres of life. The practical significance of the research results lies in the development, substantiation and testing of methods, techniques and means of forming the mathematical competence of ninth-grade students in the process of teaching the syntax of the Ukrainian language according to the New Ukrainian School reform. The results of the study can be used by: 1) teachers of the Ukrainian language in their practical work in general secondary education institutions; 2) teachers in the training of bachelors of philology in classes on methods of teaching the Ukrainian language in higher education; 3) consultants of professional development centres for teachers; 4) mentors and coaches of training courses; 5) speakers in the organisation of seminars, trainings, webinars. The generalised provisions and conclusions are important for the development of programmes, courses (online courses) for teaching the Ukrainian language on the competence basis, the creation of textbooks and teaching and learning materials (manuals, workbooks) for teaching the Ukrainian language; in research on the mathematical competence in teaching the Ukrainian language.

Державний реєстраційний номер ДіР: 01194102693

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Артеменко Л. І. Категорія «математична компетентність» у мовній освіті. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки. Глухів. 2021. Випуск 3(47). С. 170–181.
- Артеменко Л. І. Методи, прийоми й засоби формування математичної компетентності здобувачів освіти в навчанні синтаксису української мови. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ, 2023. Вип. 95. С. 5–11.
- Artemenko L. The Psychological Basis of Shaping the Mathematical Competences of Students (9th Grade) in Education Ukrainian Language. Roczniki Pedagogiczne. 2023. Vol. 15, № 2. P. 163–178.

- Артеменко Л. І. Дидактичні засади формування математичної компетентності учнів у процесі навчання українського синтаксису. Освітній вимір. 2024. ISSN видання 2708-4612.
- Артеменко Л. І. Критерії, показники формування математичної компетентності учнів 9 класу в процесі навчання синтаксису української мови. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина». 2024. Вип. 3(37). С. 72–83.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення якості освіти в україні в умовах компетентнісної парадигми; підготовка здобувачів закладів загальної середньої освіти до життя в сучасному світі, де математична компетентність є важливою для успішної соціалізації в суспільстві

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01194102693

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакум Зинаїда Павлівна

2. Zinaida P. Bakum

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7639-8383

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горошкіна Олена Миколаївна

2. Olena M. Goroshkina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0378-888X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 10, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучерук Оксана Анатоліївна
2. Oksana A. Kucheruk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7040-986X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захарова Ганна Борисівна
2. Hanna B. Zakharova

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5880-8032

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішеніна Тетяна Михайлівна

2. Tetiana M. Mishenina

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5992-4035

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лов'янова Ірина Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лов'янова Ірина Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Данченко Тетяна Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна